

Tarp Chicagos Lietuvių

REPORTERIS PAS LIETUVIUS REAL ESTATININKUS

Iš pasikalbėjimų su real estatinkais apie jų biznį praeitį, dabar ir numatomą ateitį.

Chicagos biznio gaivaisiais laikais lietuvių biznį tarpe real estatatas, tur but, užėmė žymiausia vietą. Chicagoj ir jos apilinkėj lietuvių real estatato brokerių, laikusių ofisus, buvo apie 50. Visi jie bendrai turėjo dar apie 300 ar 400 selsmanų.

Keturi šimtai žmonių darėsi pragyvenimą ir pinigų iš real estatato daugiausia lietuvių tarpe. Sumos pinigų, kuriomis jie operavo, arba tranzakcijos, kurioms jie tarpininkavo, buvo ne dešimtukai ir ne kvoteriai. Jos siekė šimtus, tukstančius, o kartais ir dešimtis tukstančių dolerių.

Ir tarpo ne tik tie žmonės, kurie buvo šiame bizny. Ne vienas asmuo, kuriam ėmė 10 ar daugiau metų sutaupyti \$500 arba \$1,000, prikabinęs real estatatininko arba jo selsmano, įsikabinęs į namą, paskui į kitą, trečią ir tuo būdu padėjo pamatą savo sodybai. Ir šandien jis turi įplaukų ir nors šiojį tokį sau ir savo šeimynai pragyvenimą iš įgytos real estatato savasties.

Depresija užgavo real estatą.

Si real estatato įtaka Chicagoj lietuvių tarpe tęsėsi iki 1929 m., kada įvyko Amerikos biržos krachas ir kada ėmė reikšti aštri depresija.

Kaip skaudžiai pastarieji keiveri metai palietė real estatato biznį, galima spręsti iš to, jogei šandien lietuvių real estatato ofisų Chicagoj beliko tik apie tuzinas. Iš 300 ar 400 real estatato selsmanų 85 nuosimčiai išėjo į kitus užsiėmusius gyvenimą pelnytis.

Real estatatininkai patys nukentėjo skaudžiausia.

Depresija skaudžiausia užgavo pačius real estatatininkus. Žmonės, kurie turėjo apėmę turtą keleto dešėtkų, net ir poros-trejetos šimtų tukstančių dolerių vertės, šandien yra netekę paskutinio savasties gabalo. Ir įdomu pastebėti faktas, kad ypač nukentėjo tie, kurie plačiausia vertėsi, kurie atradė aukščiausią prasišiekę.

Nukentėjo taipgi dalis real estatų kostumerių įsigijusių namų, lotų, morgičių. Labiausia tie jų, kurie juo plačiau naudėjosi kreditu.

Ar real estatatininkai kalti?

Patys real estatatininkai pasisako, kad jie įklimpo, kad depresija juos paklupdė. Biznis, girdi, ėjo taip gaiviai, kad neturėjome laiko nė žiūrėti, ka

siulo ateitis, ne pamatyti bei siartinančios depresijos.

Kitaip žiuri į savo nelaimę kai kurie buvusieji real estatatininkų kostumeriai. Daugelis jų nusiskundžia, kad dėl real estatato jie netekę to, ką turėjo.

Real estatatininkai gi klausia, iš ko padarė turto, iš ko įgijo savastį jų kostumeriai, jei ne iš real estatato. Ėmė lietuviui, paprastai darbininkui, dešimtį metų ar daugiau, kol jis sutau-pino \$500 ar \$1,000. Bet, nekalbant apie mažiau vaizdžius įvykius, yra buvę atsitikimų, kad su tais \$500 žmogus padarė \$5,000 per metus versdamasis real estatatu. Yra buvę ir atsitikimų, kad su tukstančiu dolerių žmogus padarė \$20,000 per metus dėka real estatato. Dabar sakoma, kad lietuvių dēliai real estatato nukentėję, bet užmirštama faktas, jogei lietuvių tebeturi savastį, jei tik skolų buvo užsitraukę mažiau arba spėjo jas išmokėti.

Nepasitikėjimas real estatatu.

Nejudinamos savasties vertė dabar nukritusi kuone ant pusės. Kaina namo, kuris 1927 ar 1928 m. buvo įvertintas \$15,000 arba \$16,000, šandien yra apie \$8,000.

Ta kaina yra kur kas žemesnė, ne kad namo konstrukcijos kaštai. Tokio namo nepastatysi nė už \$10,000, nė už \$12,000 net šiuo laiku, kada ir materiolas ir darbas galima gauti pigiau, negu ketvertas metų atgal. Negalima tikėtis pastatyti jį pigiau ir ateity, nes jau dabar konstrukcijos kaštai kyla ir yra pakilę apie 25%, jei palyginti su pernai metais. Real estatato marketo kainos buvo nukritusios žemiau konstrukcijos kaštų. Tokios žemos jos negali pasilikti ilgai.

Kai kurie žmonės tatau su-praпта. Jie ieško bargenų ir perka juos kai suranda. Abėnai imant, dabartinių tranzakcijų suma yra kur kas mažesnė, ne kad gaivaisiais biznio laikais.

Bet didžiama susilaiko. Jie nepasitiki, jie laukia abejodami "kas bus". Matote, real estatatininkai žino, kaip ir kiekvienas stako pardavėjas žino, kad visuomenė, plačioji publika griebiasi pirkti kokį pasiulymą ne tada, kada jis yra pigiausias, bet kada brangiausias, kada "visi perka".

Šandien real estatą supirkinėja igudė vertelgos ir kompanijos.

Šandien, galima pasakyti, pusdykiai real estatą supirkinėja labiau igudė real estatui asmenys ir kompanijos, kontroluojančios kapitalą. Kodėl? Jau buvo minėta, kad real estatato kaina šiuo laiku yra nu-puolusi žemiau konstrukcijos kaštų, kad taip žemai ji nebėgali ilgai laikytis.

Kitas įdomus reiškinys tai mažėjimas tuščių fliautų. Depresijai suspaudus šalį, žmonės susigrudo, bent Chicagoj, po dvi-tris šeimynas viename fliate gyventi. Dabar vis daugiau jų susiranda darba ir kraustosi į atskirus butus.

Ir kai kurie daviniai rodo,

New Yorko turtuolis William K. Vandebilt III, kuris užsi-mušė automobilio nelainėj ties Ridgland, S. C., grystant iš Miami, Fla. į New Yorką.

Chicagoj real estatatas turi nešti dar vieną našta — tai nepaprastai aukštas ir supainiotas taksas. Namų savininkai vaitoja dėl taksų naštos. Bet supuvusi miesto valdininkų politika, persisunkusi graf-tu, vis taikosi kuo daugiau publi-ką nulupti, ir lupa ypač ne-mielaširdingomis taksomis ant jų nekilnojamos savasties — real estatato. Publika gi, savas-ties valdytojai kartas nuo kar-to mėgina kelti protestą, bet atėjus rinkimams ir vėl par-siduoda už cigarą arba už "draugišką" politikieriaus plo-kstelėjimą per petį.

Kaip bus ateity su lotais.

Real estatatininkai numato namų kainos ir butų rendos kilimą. Jie numato statybos atgijimą. Sykiu su tuo jie ma-no, kad ir biznis lotais page-rės. Bet jie abejoja ar pavyks,

bent artimoj ateity, įkalbėti publikai pirkti lotus kur nors 50 ar 60 mylių tolimoj nuo Chicagos, kaip kad vyko pra-eity vadinamais subdvide-riams.

Kitas dalykas. Jie numato, kad pirkėjai bus atsargesni su ėmimu kreditų; kad mažiau bus tokių įvykių, jogei žmo-gus įnešdavo \$500, o paimda-vo savastį už \$10,000 ar dau-giau.

Farmos.

Dar vienas dalykas tenka pa-stebėti. Farmų kainos kyla. Kai kurių valstijų fermerių konvencijose jau buvo rapor-tuota, kad ten farmų kainos pakilusios kokią 20 nuosimčių. Priežastis kilimo tai valdžios pagelba, pavyzdžiui, paskolos farmas perkantiems. Jei nori-ros pirkti farmą, šandien gali-te gauti paskolą iš valdžios. Vertė gali nusmukti, kaip at-

Per penkias metus nereikės pamatinės paskolos sumos mo-kėti. Teks mokėti tik 4½ nuo-simčiai. Po penkių metų pri-sieis jau ir pamatinės sumos po 5½ nuosimčių mokėti kas metai. Visas išmokėjimo laikas numatoma 36 metai. Tai yra palyginti lengvos sąlygos.

Real estatatas geriausias invest-mentas.

Aukščiau mėginam išdėstyti keleto real estatatininkų nuomo-nės apie tą biznį, kuriame jie veikia.

Detalėse gal vieno nuomonė-siek tiek skiriasi nuo kito. Bet pamatinė visų griežčiausia nuo-monė yra tokia:

Real estatatas — geriausias, saugiausias investentas.

Stakų vertė nupuls tiek, kad nebeatsvers popierios, ant ku-rios jie yra išrašyti. Pinigų vertė gali nusmukti, kaip at-

sitikę buvo pav. Rusijoje arba Vokietijoje. Gali kilti pervartų, kurie sujaus įsigyvenusius žmonių santykius. Real esta-tas, belgi pasiliks, ir jeigu jo marketo kaina kada nupuola žemiau konstrukcijos kaštų, tai ne kažin kaip ilgam lai-kui. Todėl iš visų investimentų real estatatas yra geriausias.

— V. P—ka.

Ar esi Altass nariu?

Nuo Išsinarinimų

Kuomet jums pasitaiko niktelėti ko-las riekę, išsinarinti ranką ar gauti diegti į pečius ir kuomet skausmas jau iš proto varo, tai įsitrinkite su ANCHOR Pain-Expeller ir apdengkit su flaneliniu ar vilnoniu audiniu. 1 kelias minutes skausmas pranyks ir palengvinamas bus laimėtas. Per suvirš 60 metų, Anchor Pain-Expelleris buvo ir yra vyriausiančių naminių vaistų greitam skausmų pa-lengvinimui. Visose vaistinėse kaina 55c ir 70c — skirtingo didumo kon-tektai. Tikrai tikrąs turi inkaro vaizdaukelį.

PAIN-EXPELLER

ATTEND BOSTON SHOE STORE'S 12th Anniversary SHOE SALE!

The Most Amazing Values, Big Reduction in Prices

FOR THE MEN!!!
This Chromium Plated Lighter
Worth \$1.50
FREE!

With a Pair of Men's Shoes or Oxfords of \$2.95 and up.

BOSTON'S MEN'S SHOES and OXFORDS
All Solid Leather.
Now **2.95 up**

on all **BOSTON SHOES** and **Absolutely FREE!**
for 7 Days **ONLY FREE!**
These Beautiful Gifts **Absolutely FREE!**

Ladies!!!
A Beautiful Bag
Worth \$1.50
FREE!

With a Pair of Boston's Ladies' Shoes of \$2.95 up.

BOSTON'S LADIES' SHOES

All Styles, All Heels. **2.95 up**
Values to \$5.00.

Take Advantage of this Most Unusual Offer NOW!
BOSTON SHOE STORE
3435 South Halsted Street

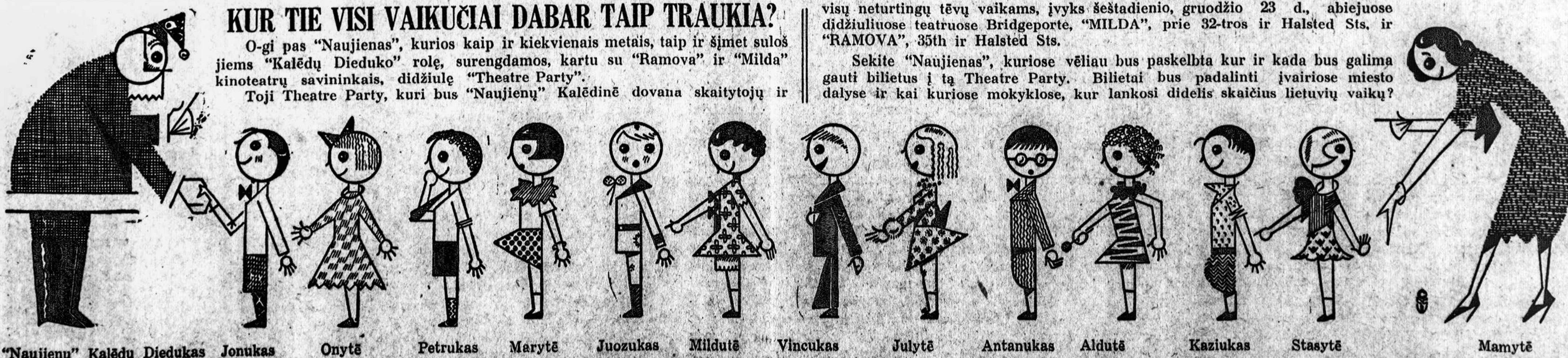
KUR TIE VISI VAIKUČIAI DABAR TAIP TRAUKIA?

O-gi pas "Naujienas", kurios kaip ir kiekvienais metais, taip ir šimiet sulos jiems "Kalėdų Dieduko" rolę, surengdamos, kartu su "Ramova" ir "Milda" kinoteatrų savininkais, didžiulę "Theatre Party".

Toji Theatre Party, kuri bus "Naujienu" Kalėdinė dovana skaitytojų ir

visų neturtingų tėvų vaikams, įvyks šeštadienio, gruodžio 23 d., abiejuose didžiuliuose teatruose Bridgeporte, "MILDA", prie 32-tros ir Halsted Sts. ir "RAMOVA", 35th ir Halsted Sts.

Sekite "Naujienas", kuriose vėliau bus paskelbta kur ir kada bus galima gauti bilietus į tą Theatre Party. Bilietai bus padalinti įvairiose miesto dalyse ir kai kuriose mokyklose, kur lankosi didelis skaičius lietuvių vaikų?

"Naujienu" Kalėdų Diedukas Jonukas Onytė Petrukas Marytė Juozukas Mildutė Vincukas Julytė Antanukas Aldutė Kaziukas Stasytė Mamytė

